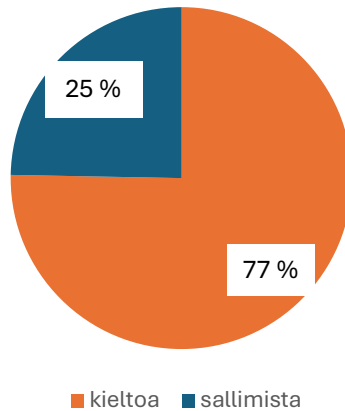
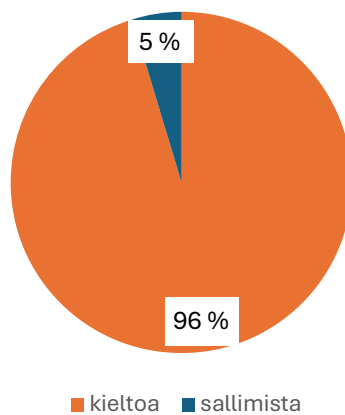

Mobiililaitteiden käytön kyselyyn (5/2025) vastanneiden vastaukset

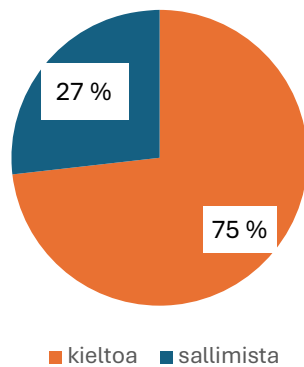
Toivoisin välitunneille mobiililaitteiden käytön (vastaajia 689)

Toivoisin ruokailussa mobiililaitteiden käytön (vastaajia 684)

Toivoisin koulupäivän aikana tapahtuviin paikasta toiseen siirtymiin mobiililaitteiden käytön (vastaajia 686)

Ruokailun aikana matkapuhelinten sallimista tai kieltämistä koskevat avoimet vastaukset (149 kpl) **teemoittain**:

	lukumäärä	Prosentti
kieltoa kannattaa	652	95,9 %
sallimista kannattaa	32	4,7 %

Tärkeimmät puhelimen käyttöä ruokailun aikana vastustavat teemat:

- **Ruokarauha ja keskittyminen:** Monet vastaukset tuovat esiin, että ruokailun tulisi olla aikaa syömiseen ja ruokaan keskittymiseen. Puhelimen käyttöä pidetään häiriötekijänä, joka estää ruoasta nauttimisen ja sen arvostamisen.
- **Sosiaalinen vuorovaikutus ja etiketti:** Toistuva teema on, että ruokailu on sosiaalinen tilanne ja tilaisuus keskusteluun ja vuorovaikutukseen muiden kanssa. Vastaajat uskovat, että puhelinten käyttö pöydässä haittaa sosiaalisten taitojen ja kohteliaiden pöytätapojen kehittymistä, joita koulujen tulisi auttaa opettamaan. Usein verrataan kotona noudatettaviin sääntöihin, joissa puhelimet eivät yleensä ole sallittuja ruokapöydässä.
- **Hygieniahuolet:** Useissa vastauksissa nostetaan esiin hygieniaongelmia, ja huomautetaan, että puhelimet voivat olla likaisia ja kantaa bakteereja, mikä tekee niistä sopimattomia ruokailuympäristöön.
- **Vähemmän häiriöitä ja sujuvampi ruokailu:** Jotkut ehdottavat, että puhelinten kieltäminen johtaisi rauhallisempaan ja tehokkaampaan ruokailuun, estäen häiriötekijöistä johtuvaa syömisen pitkittymistä.
- **Ei perusteltua tarvetta:** Monet vastaajat toteavat yksinkertaisesti, ettei puhelimen käytölle ole perusteltua syytä aterian aikana.

Vähemmistön näkemykset tai erityiset huomiot:

- **Poikkeukset erityistarpeisiin:**
 - o Diabeetikot mainitaan ryhmänä, joka saattaa tarvita mobiililaitetta terveydenhallintaansa.
 - o Yksi vastaus ehdottaa puhelimen käytön sallimista kouluruoasta kuvien ottamiseen urheiluvalmennusta varten, erityisesti SM-tason urheilijoille, sillä se tarjoaa arvokasta tietoa ravinnosta.
- **Arvotavaroiden turvallisuus:** Vanhempien oppilaiden (luokat 7–9) osalta on huolta puhelinten jättämisestä reppuihin ruokalan ulkopuolelle, ja ehdotetaan, että puhelinten mukana pitäminen saattaisi estää arvokkaan esineen varkauden.
- **Yksinäisyys:** Muutama vastaus myöntää, että yksinäisille oppilaille tai niille, joiden ystävät ovat poissa, puhelin voi olla ainoa tapa välttää täydellistä yksinäisyyttä.

- **Aikuisten oma käyttö:** Eräs vastaaja ehdottaa, että aikuisten tulisi pohtia omaa puhelimen käyttöään aterioiden aikana ennen tiukkojen sääntöjen asettamista oppilaille.
- **Rajoitettu käyttö syömisestä jälkeen:** Yhdessä kommentissa ehdotetaan, että jos aikaa jää syömisestä jälkeen, puhelimen käyttö voitaisiin sallia.
- **Yhteydenpito vanhempien kanssa:** Mainitaan oppilaiden ja huoltajien tarve kommunikoida puhelimen välityksellä koulupäivän aikana tarvittaessa.

Välituntien aikana matkapuhelinten sallimista tai kieltämistä koskevat avoimet vastaukset (212 kpl) teemoittain:

	lukumäärä	Prosentti
kieltoa kannattaa	519	76,8 %
sallimista kannattaa	170	25,1 %

Puhelimen kiellon/rajoituksen puolesta puhuvat argumentit:

- **Kannustaa sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja fyysiseen aktiivisuuteen:** Monet vastaajat uskovat, että puhelinten kieltäminen kannustaa kasvokkaiseen kommunikaatioon, leikkiin ja fyysiseen aktiivisuuteen välituntien aikana, edistään sosiaalisia taitoja ja vähentäen yksinäisyyttä.
- Vähentää kiusaamista ja sopimatonta sisältöä: Ilmaistiin huoli puhelimen käytöstä, joka mahdollistaa kiusaamisen (esim. toisten kuvaaminen ilman lupaa) ja altistumisen sopimattomalle sisällölle.
- **Parantaa keskittymistä ja vähentää häiriöitä:** Jotkut kokevat, että puhelimen käyttö häiritsee oppimista, pitää oppilaat "pelimoodissa", ja että välituntien tulisi olla mielen virkistymisen aikaa.
- **Ei todellista tarvetta kouluaikana:** Monet väittävät, että opiskelijat eivät tarvitse puhelimia koulupäivän aikana ei-hätätilanteissa, koska he saavat tarpeeksi ruutuaikaa koulun ulkopuolella.
- Estää vaurioita/varkauksia: Huoli puhelinten vaurioitumisesta tai varastamisesta välituntien aikana mainittiin myös.
- Valvonnan haasteet: Jotkut tunnustivat, että täydellistä kieltä voi olla vaikea valvoa ja se voi johtaa konflikteihin.

Sallimisen/osittaisen sallimisen puolesta puhuvat argumentit:

- **Yhteydenpito vanhempiin (häätätilanteet/logistiikka):** Merkittävä määrä vastauksia korostaa opiskelijoiden tarvetta ottaa yhteyttä vanhempiin tärkeissä asioissa, häätätilanteissa, muuttuneissa aikatauluissa (esim. harrastuskuljetukset, hammaslääkäriaajat) tai vanhempien tarvetta tavoittaa lapsensa.
- Tuki yksinäisille/ahdistuneille oppilaille: Joillekin oppilaille, erityisesti yksinäisille tai niille, joilla ei ole ystäviä samassa luokassa/koulussa, puhelimet voivat tarjota turvallisuudentunteen, yhteyden tai tavan puuhastella olematta "aivan yksin".
- **Käytännön kouluun liittyvä käyttö (yläluokat):** Vanhemmat oppilaat saattavat tarvita puhelimia tarkistaakseen lukujärjestyksiä, löytääkseen luokahuoneita Wilman kautta tai tarkistaakseen läksyjä.

- Vapaus ja rentoutuminen: Välitunteja pidetään vapaa-aikana, ja älypuhelimet ovat osa nuorten elämää; niiden käyttö voi auttaa purkamaan vaativien oppituntien aiheuttamaa stressiä.
- Terveydelliset poikkeukset: Puhelimen käyttöön saattoi saada luvan terveydellisistä syistä (esim. diabeteksen seuranta).

Eriyttävät lähestymistavat ikäryhmittäin:

- Yleinen jako: Erittäin yleinen ehdotus on kieltää puhelimet nuoremmilta oppilailta (esim. luokat 1-6 tai alakoulu) välituntien aikana, mutta sallia ne vanhemmille oppilaille (esim. luokat 7-9 tai yläkoulu). Perustelu liittyy usein siihen, että nuoremmat lapset tarvitsevat enemmän kannustusta leikkiin ja vanhemmilla oppilailla on enemmän käytännön tarpeita tai heitä on vaikeampi valvoa.
- **Osittainen salliminen yläluokilla:** Jotkut ehdottivat, että yläkouluikäisille sallittaisiin puhelimet *joillakin* välitunneilla tai vain tiettyihin tarkoituksiin, kuten viestien tarkistamiseen.

Toteutusehdotukset/vaihtoehdot:

- **Luvalla tapahtuva käyttö:** Useat vastaajat ehdottivat, että puhelimen käyttö välitunnilla voitaisiin sallia opettajan luvalla tärkeissä asioissa.
- Määrätyt "puhelintunnit" tai -alueet: Ehdotettiin, että olisi erityisiä välitunteja, jolloin puhelimen käyttö on sallittua, tai nimettyjä alueita puhelimen käyttöön.
- **Vaihtoehtoiset aktiviteetit:** Voimakas teema oli tarve tarjota kouluissa enemmän mielekästä tekemistä välitunneille, erityisesti vanhemmille oppilaille, jotta puhelimesta riippuvuus vähenisi.
- Säilytysratkaisut: Käytännön ongelma puhelinten säilytyksestä koulupäivän aikana nousi myös esille.
- Vaihtoehdot vanhempien yhteydenpitoon: Jotkut ehdottivat, että hätätilanteissa yhteydenpito voitaisiin silti hoitaa koulun henkilökunnan kautta.

Siirtymien aikana matkapuhelinten sallimista tai kieltämistä koskevat avoimet vastaukset (158 kpl) **teemoittain**:

	lukumäärä	Prosentti
kieltoa kannattaa	502	74,8 %
sallimista kannattaa	184	27,4 %

Avointen vastausten perusteella mobiililaitteiden käyttö siirtymien aikana jakaa mielipiteitä. Vastauksissa korostuvat erityisesti turvallisuuskulmat, yhteydenpidon tarve, oppilaiden ikä ja käytännön valvontamahdollisuudet.

Käytön sallimista puoltavat näkökulmat:

- **Turvallisuus ja hätätilanteet:** Monet vastaajat korostavat puhelimen tärkeyttä hätätilanteissa, kuten eksymisen, myöhästymisen, tapaturmien tai muiden yllättävien tilanteiden varalta, jotta oppilas voi soittaa apua tai ottaa yhteyttä opettajaan tai vanhempiin. Erityisesti vanhemmat toivovat, että lapsi olisi tavoitettavissa siirtymän aikana.
- **Yhteydenpito ja tiedonsaanti:** Puhelinta voidaan tarvita Wilman tarkistamiseen lukujärjestyksen tai luokkatilojen osalta, tai tiedon saamiseksi esimerkiksi muuttuneista suunnitelmista tai ajan peruutuksista.
- **Pitkät siirtymät ja koulumatkat:** Bussimatkojen ja pidempien siirtymien (esim. liikuntatunneille) aikana puhelimen käyttöä pidetään yleisesti hyväksyttävänä. Jotkut mainitsevat myös bussilippujen tai karttaohjelmien olevan puhelimessa.
- **Yläkoululaiset:** Useat vastaajat katsovat, että yläkoululaisille käyttö voitaisiin sallia, koska he liikkuvat itsenäisemmin ja tarvitsevat puhelinta esimerkiksi Wilman käyttöön tai navigaattorina.
- **Yksinäisyyden torjuminen:** Yksi vastaaja esitti, että yksinäisille oppilaille puhelin voi olla ainoa tapa olla yksin.
- **Käytännön valvonta:** Moni toteaa, että puhelimen käyttöä on hankala valvoa siirtymien aikana, mikä puoltaa sallivampaa linjaa.

Käytön rajoittamista tai kieltämistä puoltavat näkökulmat:

- **Liikenneturvallisuus:** Keskeinen huoli on liikenneturvallisuus, sillä puhelimen tuijottaminen siirtymien aikana voi aiheuttaa vaaratilanteita kävellessä tai pyöräillessä.
- **Keskittyminen ja läsnäolo:** Useat vastaajat toivovat, että oppilaat keskittyisivät ympäristöönsä, ohjaavaan opettajaan ja toisiinsa siirtymien aikana, eivätkä tuijottaisi ruutua.

- **Ei tarvetta:** Monien mielestä puhelimelle ei ole tarvetta siirtymien aikana, ja lapset ovat oppineet kulkemaan ilman niitä.
- **Täyskielto selkeyttää:** Eräiden mielestä täyskielto koko koulupäivän ajaksi olisi oppilaille selkeämpi kuin monimutkainen käytäntö.
- **Alakoululaiset:** Alakoululaisille puhelimen käyttöä halutaan kieltää kokonaan tai vähintään rajoittaa.
- **Valvonta ja järjestys:** Jotkut vastaajat ovat huolissaan siitä, että puhelimen salliminen voi lisätä sähläystä tai ei-toivottua käyttöä.
- **Opetuksen järjestäjien suositukset:** Opetushallitus suosittelee rajoittamaan tai kieltämään käytön välituntien ja siirtymien ajaksi.

Yhteenveto ja ehdotetut kompromissit:

Vastauksista nousee esiin tarve joustavuuteen ja harkinnanvaraisuuteen. Ehdotuksia oli paljon esimerkiksi sen suhteen, että puhelin voisi olla mukana repussa äänettömänä hätätilanteiden varalta, mutta sitä ei saisi käyttää aktiivisesti siirtymän aikana. Toiset ehdottavat, että puhelimen käyttö sallitaan ainoastaan, jos siirtymä tapahtuu koulun alueen ulkopuolella ja ilman opettajan valvontaa. Myös ikäryhmittäinen ero (alakoulu vs. yläkoulu) nousi vahvasti esiin.

Muut aiheesta kommentoidut asiat (266 kpl)

Vastauksissa toistuvat vahvasti huoli lasten hyvinvoinnista ja toive selkeistä säännöistä.

Teema 1: Mobiililaitteiden käyttö koulussa – Yleinen kanta ja toiveet

Yleinen mielipide on, että mobiililaitteiden käyttöä koulussa tulisi rajoittaa merkittävästi. Monet vastaajat toivovat tiukempaa linjaa ja selkeitä yhteisiä sääntöjä.

- **Rajoitukset ja kiellot:** Monet kommentit ilmaisevat toiveen, ettei mobiililaitteita käytettäisi koulupäivän aikana lainkaan, paitsi mahdollisesti ennen ja jälkeen koulupäivän. Erityisesti alakoulussa toivotaan, ettei lapsi käyttäisi henkilökohtaista mobiililaitetta koulussa missään tilanteessa. "Mobiililaitteet ei kuulu kouluun." ja "Mielestäni kännykät eivät kuulu kouluun." ovat toistuvia lauseita.
- **Opetuskäyttö:** Opetuskäytössäkin laitteiden käyttöä tulisi rajoittaa ja sallia vain, jos se on opetuksen kannalta välttämätöntä. Tämän koetaan olevan tärkeää yhdenvertaisuuden kannalta.
- **Aiemmat käytännöt:** Jotkut vastaajat ovat tyytyväisiä nykyisiin käytäntöihin, joissa puhelinta ei ole saanut käyttää tunneilla tai alakoulussa puhelimet kerätään pois päivän ajaksi.

Teema 2: Lasten ja nuorten hyvinvointi ja riippuvuus

Vastaajat ovat erittäin huolissaan mobiililaitteiden käytön vaikutuksista lasten ja nuorten hyvinvointiin ja niiden aiheuttamasta riippuvuudesta.

- **Ruutuaika ja riippuvuus:** Kommenteissa korostuu lasten ja nuorten jo ennestään suuri ruutuaika vapaa-ajalla. "Lapset käyttävät vapaa-ajallaan näitä laitteita aivan riittävästi ellei liikaakin." Useat vastaajat nostavat esiin mobiililaitteiden ja sovellusten aiheuttaman "voimakkaan riippuvuuden lasten kehittymättömissä aivoissa".
- **Ahdistus ja paha olo:** Vanhemmat ovat huomanneet, että liiallinen ruutuaika lisää lasten ahdistusta ja pahaa oloa. Koulun toivotaan olevan paikka, jossa ruutuja tuijotettaisiin vähemmän.
- **Keskittyminen ja sosiaalinen vuorovaikutus:** Vaikka tätä ei suoraan mainita kaikissa kommenteissa, toive mobiililaitteiden rajoittamisesta viittaa myös siihen, että vanhemmat toivovat lasten keskittyvän opiskeluun ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen ilman keskeytyksiä.

Teema 3: Poikkeustilanteet ja tiedonkulku

Tiukasta linjasta huolimatta vastaajat ymmärtävät, että poikkeustilanteissa laitteita saattaa tarvita tai vanhempien on saatava yhteys lapseen.

- Terveydelliset tai muut perustellut syyt: Mobiililaitteen käyttöön koulupäivän aikana tulisi olla terveydellinen tai muu perusteltu syy.
- Tiedonkulku vanhemmille: Wilma-viestintä nähdään hyvänä ja riittävänä kanavana tiedonkulkuun opettajan ja vanhempien välillä, myös tilanteissa, joissa oppilaan tulisi tarvittaessa käyttää puhelinta. Ajatuksena on, ettei lasten tarvitse olla jatkuvasti tavoitettavissa koulupäivän aikana.

Yhteenveto:

Avoimista vastauksista piirtyy kuva vanhempien ja muiden sidosryhmien vahvasta toiveesta rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä kouluissa lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi. Selkeät säännöt ja niiden johdonmukainen noudattaminen nähdään tärkeänä. Vaikka poikkeustilanteiden ja tiedonkulun tarve tunnistetaan, se ei horjuta yleistä kantaa tiukempiin rajoituksiin.